

Arrangeras i samarbete med Lunds teaterförening.

Tid: 2018-02-15 18:00

Plats: Lunds stadsbibliotek, atriumgården

Doc Lounge Lund: Happy Winter

A one-night getaway from the cold winter

Every summer on Palermo's Mondello beach over one thousand cabins are built ready to host as many families who will spend the holidays there. For them the beach huts are a perfect scenario for hiding behind the memory of a social status the crisis of recent years has inevitably compromised. A family goes into debt so they can take their seaside holidays and appear wealthy in the eyes of the other beach-goers; three women work on their suntans so they can carry on feeling young and become the stars of the summer, a politician looks for electors among the huts.

On the same beach, in the meantime, a barman thinks about nothing but making as much money as possible to get through the winter. All of them are looking forward to the ferragosto, the Italian public holiday of August 15 on occasion of the Assumption of Mary, to be at the centre of the summer vanity fair and continue pretending the economic crisis doesn't exist.

Time: Tue, 2018-02-13 19:00

Place: Mejeriet

Entrance; 80 kr (60 for students and seniors (pensionärer)) - Guldkort 200kr

---

Motståndets lilla katekes

Ta ansvar för hur världen ser ut

Dagens symboler föder morgondagens verklighet. Lägg märke till hakkorsen och de andra hatemblemen. Vänd inte bort blicken och vänj dig inte vid dem. Riv ner dem med dina egna händer och statuera exempel.

Timothy Snyder, Om tyranni. Tjugo lärdomar från det tjugonde århundradet, Bonniers.

Skuggsamhället av Gunnar Stensson

Där har du det nya hatbegreppet.

”Skuggsamhället” är en generalisering riktad mot alla som saknar uppehållstillstånd.

”Skuggsamhället” är ett hatbegrepp vill få oss att hänföra den gravida mamman från Somalia, den flitige afghanske gymnasisten och den dolde IS-terroristen till samma kategori.

”Skuggsamhället” handlar om flyktingar från Afrika och Mellanöstern. De finns i Sverige, ganska många. De finns i miljoner i världens flyktingläger. De blir fler och fler.

De ska förvägras rätten till sjukvård, skola och socialtjänst. För att de ska hålla sig borta.

Tycker Moderaterna. Och Sverigedemokraterna. Hitlers ”skuggsamhälle” handlade om romer och judar. De skulle bort.

Steg för steg undergrävs de mänskliga rättigheterna. De papperslösa ska tvingas söka vård i underjordiska kliniker och deras barn ska gå i underjordiska skolor. Att upprätthålla de mänskliga rättigheterna ska kriminaliseras.

”**Nästan alla auktoritära regimer** får sin makt utan tvång” skriver Timothy Snyder. Lägg märke till begreppet ”skuggsamhället”. Vänd inte bort blicken och vänj dig inte vid det.

Idag 7/9, finner du det på Sydsvenskans ledarsida: ”Politiker som menar allvar med att bekämpa ”skuggsamhället” kan inte samtidigt bedriva en politik som gör skuggorna både längre och djupare.”

Så ropar följsamma Sydsvenskan. Så beskriver tidningen den humanitära och solidariska politiken. Och illustrerar med en rad grå skuggor. Utan mänskliga ansiktsdrag. Lätta att göra sig av med.

Men somliga står emot. En av dem är ordföranden i riksdagens socialutskott Emma Henriksson, KD. ”För oss har det varit självklart att vård ska ges vid behov. Att undanhålla människor vård, det är inte ett sätt reglera vilka som ska vara i Sverige och inte.”

Robotarna har tagit över ekonomin

Mindre snabbtänkta börsanalytiker lät robotarna tänka och agera. Robotarna gav omedelbart order: Sälj fortast möjligt!

Erik Magnusson om det globala börsfallet (SDS 7/9).

Samma enkla budskap är inprogrammerat i både robotar och börsanalytiker: Vad får jag för det då? Robotarna är kvicktänkare och konsekventare.

Öresundsspärren och Sveriges sviktande neutralitet under andra världskriget av Bengt Hall

Det finns fortfarande händelser och företeelser från andra världskriget som är värda att lyftas fram. Jag undrar om någon av Veckobladets läsare hört talas om Öresundsspärren. Inte undertecknad i varje fall. Men nu finns en bok i ämnet med undertiteln ”Den svensk-tyska ubåtsspärren i Öresund 1940 -1945”. Det är Veckobladet mångårige krönikör Sten Henriksson (”Lucifer”) som beskrivit hur Sverige i samarbete med den i Danmark sedan 9 april 1940

befintliga tyska ockupationsmakten lade ut kraftiga avspärningsnät i norra delen av Öresund för att hindra utländska, läs brittiska, ubåtar att ta sig in i Östersjön. Det "neutrala" Sverige hjälpte nazityskland att förvandla Östersjön till ett tyskt innahav. Sveriges agerande handlade inte om nödtvång. Tyska marinofficerare berömde sina svenska kolleger för att Sverige så tjänstvilligt och snabbt gick de tyska önskemålen till mötes.

Sten som själv är bördig från Helsingborg och före detta kustartillerist gör en noggrann studie baserad på mångåriga och gedigna arkivstudier. Hela förloppet, minering av sundet och uppbyggnaden av kustartilleribatterier på kusten och nätet som inhandlas i Tyskland och läggs ut i samverkan mellan svensk och tysk militär beskrivs ingående. Ubåtsnätet blir för författaren en symbol för Sveriges nära anknytning till Tyskland under krigets inledningsskede, ett flagrant avsteg från Sveriges deklarerade neutralitetspolitik. Förutom de närapå nördiga tekniska och militärpoliska beskrivningarna finns en mycket intressant analys av säkerhetsläget i landet under och efter kriget. Östersjöns grindvakt, Öresund, sätts in i sitt sammanhang, Öresundstullen, första världskriget och dåtidens samarbete med Tyskland berörs. Sten resonerar kring många viktiga frågor. Hur nära var Sverige att dras in i kriget? Hur såg Sveriges beredskap ut när tyskarna intog Danmark och Norge 1940?

Sten Henriksson: *Sviktande neutralitet, Öresundsspärren*. Carlssons förlag 2017

Sverige underlättade på flera sätt Tysklands agerande under kriget. Permittenttågen mellan Norge och Tyskland, division Engelbrechts förflyttning tvärs genom landet, malmexporten till Tyskland, mineringar i Östersjön och ubåtsspärren i Öresund har setts som eftergifter gentemot tyskarna. Sten ifrågasätter dock om det var eftergifter. Inga hot fanns och samsynen mellan länderna dominerade. Militärledningen var tyskvänlig och många hade personliga relationer med sina tyska kolleger. Det fanns också i början av kriget en stor förståelse för det tyska, en tysk hegemoni, speciellt i officerskåren, i ämbetsmannavärlden, i industri- och finanskretsar och i den

borgerliga opinionen. Frågan är i vilken utsträckning svensk politik och opinion 1940-41 var inriktad på anpassning till ett segerrikt Tyskland? Sten ser många tecken på att så var fallet och ger också exempel på hur militärledningen övervägde en statskupp i Sverige. Dessa ledande militärer med adliga namn och med nazistsympatier befordrades efter kriget.

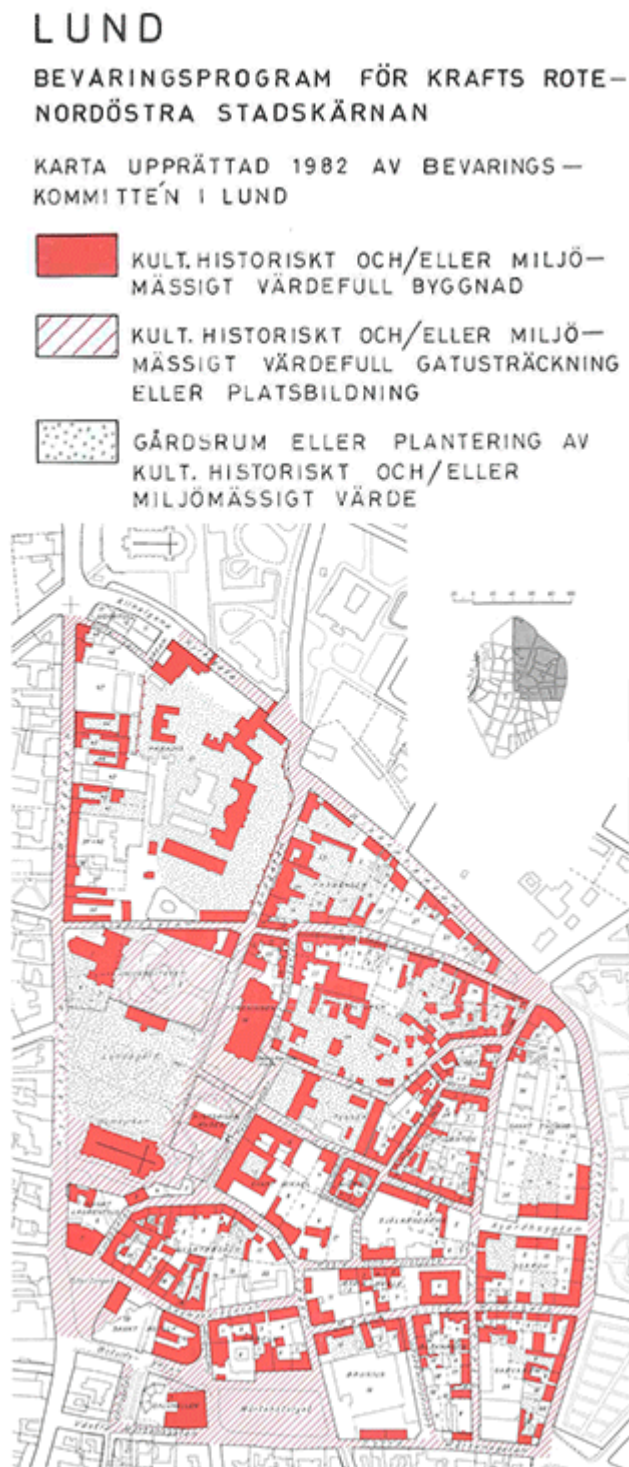
Sten Henrikssons bok sträckläste jag med stor behållning. Den lyfter fram ett stycke historia från andra världskriget som aldrig varit särskilt känd och med den som utgångspunkt har jag fått en ny inblick i militärpolitiskt tänkande och om svensk neutralitet. Och ännu några argument mot svensk NATO-anslutning.

Värna det byggda kulturarvet av Ann Schlyter

Under denna mandatperiod har flera gamla eller arkitektoniskt värdefulla hus rivits eller förvanskats. Senast revs, i det som kallas Kulturkvadranten, ett tidstypiskt fattigmanshus från 1830-talet. Arkitektförslag på rivning av små hus på södra sidan av Mårtenstorget har presenterats. Vid station föreslås flyttning av Tullhuset, istället för att anpassa den nya stationsbyggnaden. Dessa hus är/var rödmarkerade som kulturellt, historiskt och/eller miljömässigt värdefulla byggnader i Bevaringsprogrammet. Vänsterpartiet anser att vi måste värna det byggda kulturarvet och ta vara på de kvaliteter som gör Lund till Lund. Det medeltida gatunätet, småskalighet och variation i bebyggelsen är det som gör staden attraktiv för invånare och besökare.

Bevaringsprogrammet för stadskärnan, som presenterades 1981 och 1983 är en god grund för ställningstaganden, men synen på stad och bebyggelse förändras så programmet är i behov av uppdatering, särskilt med avseende på nyare arkitektoniskt värdefulla byggnader. Det modernistiska kulturarvet såsom Arkivet har förvanskats och Stenkrossen hotas fortfarande av rivning på sikt.

Vänsterpartiet föreslår därför i en motion till fullmäktige en förstärkning av kommunens möjlighet att bedriva ett aktivt arbete för stadens historiska och samtida bebyggelsemiljö. I den framtida planeringen av Lund måste större hänsyn tas till det byggda kulturarvet. Planuppdrag som innebär rivning av rödmarkerat hus bör inte få ges

utan att beslut i fullmäktige. Uppdraget för den politiskt tillsatta bevaringskommittén bör breddas och stärkas. De kommunala bolagen bör i sina direktiv få i uppgift att i sin verksamhet värna om det byggda kulturarvet.

Den bebyggelseantikvariska kompetensen i kommunen bör förstärkas till minst en sammanlagd heltidstjänst. Det måste finnas resurser så att kommunen ska kunna bedriva den kontroll som tyvärr krävs för att värdefulla hus inte medvetet tillåts förfalla för att sedan rivas. Genom att hjälpligt underhålla gatufasaden på det lilla huset på Magle Lilla Kyrkogata kunde ägarna sitta i Schweiz och vänta på att förfallet i övrigt skulle gå så långt att rivningslov inte kunde nekas. Kommunen skulle kunnat kräva underhåll eller tillgripit tvångsförvaltning om förfallet upptäckts i tid.

Lyckligtvis är de flesta fastighetsägare måna om sitt hus och en bebyggelseantikvarisk enhet på stadsbyggnadskontoret skulle kunna stödja dem genom uppsökande och pedagogisk verksamhet. Som en ytterligare uppmuntran kunde en fond inrättas, från vilken fastighetsägare skulle kunna få bidrag till, alternativt pris för, god renovering. Ett sådant pris skulle kunna bidra till en livligare offentlig debatt om kulturarvet. Man skulle kunna utveckla en medborgardialog för inventering och värdering av byggd miljö.

Tillbaka till stamtänkandet. Tillbaka till ojämlikheten. Tillbaka till livmodern. av Gunnar Stensson

Zygmunt Baumans aktuella *Retrotopia*, kom ut 2017, samma år som han avled. Boken kan ses som en sammanfattning av ett halvt sekels sociologisk-filosofiskt tänkande och är full av referenser.

Bauman är sorgsen och pessimistisk. Förr strävade mänskligheten framåt, mot Utopia, landet som icke är. Nu strävar alltför många bakåt, mot Retrotopia, landet som många inbillar sig fanns en gång.

Bauman diskuterar staten med utgångspunkt från Timothy Snyders konstaterande i *Den svarta jorden* (se förra VB): ”Om stater blev förstörda, lokala institutioner korrumpade, och de ekonomiska incentiven inriktade på mord skulle få av oss uppföra oss väl.”

Bauman konstaterar att staten i vår tid håller på att bli samtidigt maktlös och despotisk. Den har, frivilligt eller ofrivilligt, förlorat makten över politiken, förlorat bestämmanderätten över ekonomin, förlorat kontrollen över gränserna och sålt ut viktiga institutioner som skolväsendet. Många stater, framför allt i den tropiska zonen, är fullständigt förstörda. Där är befolkningen utlämnad åt vinstsökande bolag helt utan ansvar.

Han analyserar idéinnehållet i *Atlas shrugged*, (svensk titel: *Och marken skälvde*), en av Ayn Rands populära romaner, och finner att hon hyllar vad hon kallar ”rationell själviskhet” och extrem individualism i ett allas krig mot alla. Som Margaret Thatcher. Det leder till ensamhet, misstänksamhet, splittring och hat. Intressant är att en populär politiker som Annie Lööf är ett hängivet fan till Ayn Rand.

Retrotopia är engelskspråkig.

Recension: ”Den gudomliga ordningen” av Staffan L.

Platsen är Schweiz. Det är tidigt 70-tal och kvinnorna har inte rösträtt. Den evangeliskt patriarkala ordningen råder. Så mycket för kristen frihet i det land där självaste Jean Calvin brukade predika i sin predikostol i domkyrkan i Genève.

Nora är hemmafru med en snickarmästare till man och två pojkar i skolan. Hon drömmer om att resa och får se en notis där en resebyrå söker en sekreterare. Nora säker tjänsten och blir kallad till en intervju.

Hur det går får vi aldrig veta. När hon berättar för sin man om möjligheten sätter han sig direkt på tvären. Och han har lagen på sin sida. Ingen gift kvinna kan börja arbeta utanför hemmet utan tillstånd av sin make.

På gatan står en ung kvinna med pamfletter om kvinnlig rösträtt. Nora slår det ifrån sig, men börjar prata med sina väninnor, både äldre och yngre. En är lantbrukarhustru som blir missahandlad av sin man. En annan är en äldre kvinna, Vroni, vars man dött och hon mist sitt världshus som hon en gång drev med stor framgång.

Det blir möten på världshuset och kvinnorna formerar sig en grupp för kvinnlig rösträtt. En folkomröstning är på gång i frågan.

Deras agitation blir allt mera spridd och många ansluter sig. De har möten med många. Men även kvinnorna är tveksamma. En kvinna, föreståndare för en kvinnostiftelse opponerar sig. Hon är ogift och har rösträtt och anser att hon och alla män kan företräda kvinnor på bästa sätt. Familjerna måste hålla ihop!

En dag flyttar Nora hemifrån till världshuset, där en sympatisk italienska har tagit över. Andra kvinnor flyttar också in. Männerna måste nu laga mat åt sina familjer – det blir mycket stekta ägg av det.

Nu klistrar kvinnorna affischer med Noras bild och uppmaning till att rösta för kvinnlig rösträtt.

Kvinnorna ordnar möte för alla i byn. Nora håller tal och förklarar kvinnornas ståndpunkt. Det blir fördömanden och sarkasmer från männens sida. Mötet upplöses i kaos. Vroni faller ihop och dör på golvet.

Nora bryter in under begravningen när prästen mässat om Vronis kvinnliga och familjära heder. Nora berättar om Vroni som kvinnokämpe, som en föregångare. Det börjar tisslas och tasslas i byn.

Kvinnorna åker på retreat i en närbelägen stad. Svenska Indra håller ett inspirerande tal om kvinnors rätt, inte minst till sin kropp. Många har aldrig sett sitt kön och sin klitoris förut. Nu plötsligt gör de det. Många har aldrig varit i närheten av en orgasm.

Noras man söker upp henne, de grälar och Nora frågar honom om hur han tänker rösta. Han svarar henne att han är för kvinnlig rösträtt men att han inte vågar säga det offentligt. Nora vägrar att flytta hem igen innan omröstningen är klar.

Utanför vallokalen står alla kvinnorna och omsvävar männen som på ett led måste gå igenom den påhejande kvinnohoppen för att komma in och rösta.

Med nöd och näppe får kvinnorna majoritet för sin sak. Nora kan flytta hem, hennes väninna kan flytta hem till sin man som sålt gården och börjat med annat arbete än det föräldrarna bestämt.

Jag såg denna film på Göteborgs Filmfestival. Missa inte den när den kommer på bio i Lund.

Slå samman Hjärup med Lund! av Gunnar Stensson

Det var redan 1974 galenskap att slå samman Hjärup med Staffanstorp. Det tyckte kulturgeografen Nils Lewan. Flackarp var en del av staden Lund redan då, oavsett var politikerna beslöt sig för att dra kommungränsen. Hjärupsborna arbetspendlade till Lund. Hjärup hade järnvägsstationen Uppåkra vid stambanan. I Lund fanns Hjärups gymnasister. Där tog de studenten.

Till Staffanstorp var Hjärups förbindelser dåliga. Man måste byta buss i Lund. Att tvingas till Staffanstorp exempelvis för tandvård var krångligt och tidsödande.

Hjärup känner sig förbisett av Staffanstorps kommun. Försök har gjorts för att ge Hjärup självstyre i stället för att Hjärups villkor ska dikteras i det avlägsna Staffanstorp.

För Lund finns all anledning att administrera vård, skola och välfärd tillsammans med Hjärups medborgare som på så många sätt är beroende av Lund. Jag känner många Hjärupsbor som skulle föredra att anslutas till Lund, inte minst för ett få möjlighet till inflytande över Lunds beslut i frågor som berör Hjärups-bornas vardagsliv.

På 2000-talet har Staffanstorp excellerat i att parasitbygga låghus på åkermarken intill Lunds kommungräns vid Sankt Lars och planerar att göra likadant på åkrarna vid Trolleberg.

Inte minst av omsorg om naturområdet vid Höje å och de högproduktiva åkrarnas framtida existens vore det värdefullt om Hjärup anslöts till Lund.

Hjärupsborna har fortfarande dåliga förbindelser med Staffanstorp och är mer än någonsin hänvisade till Lund för arbete, skolor, vård, kultur och shopping.

Många Hjärupsbor som tycker som Pia Jönsson ”Det vore jätteskönt att tillhöra Lund och slippa den här hemska kommunen som behandlar sina nyanlända så illa.”

Ny sydsvensk kommunindelning

Januari 2018

Rapportförfattare:
Oshou, Anders
Persson, Christer

Innehåll:

Förord 3. Sammanfattning 4. Kommunerna vill slås ihop 6. Samverkan eller kommunersammanslagning? 10. Ettanvettlar av den danska kommunreformen 12. Kommunernas utvidgning i Sverige 15. Den danska sjuakomplexens genomförande 16. Sydsvenska förhållanden 18. Ny sydsvensk kommunindelning 21. En svensk process framåt 28.

[Läs rapporten »](#)

Tankesmedjan Intelligence Watch har i en rapport föreslagit att Hjärup ansluts till Lund. De administrativa kostnaderna skulle minska och man skulle få mer för skattepengarna.

Tankesmedjan menar dessutom att det i en framtid vore naturligt att kommunerna Malmö och Lund gränsade till varandra genom att Burlöv anslöts till Malmö och Hjärup till Lund. Burlöv är ju dessutom på väg att förlora sockerindustrin som varit den kärna kring vilken Arlövs samhälle en gång uppstod.

Kommunsammanslagning i Piteå och Lund

Framnäs folkhögskola fick av Piteå beställning på en nyårsrevy inför den kommunsammanslagning som skulle förena Hortlax med Piteå nyåret 1968/69.

Gunborg Thorsell och Karin skrev och repeterade ett kommunsammanslagningsspel med skolans teatergrupp. Inledningen löd så här:

I Hortlax stod vår vagga
nu blir det till att nagga
kommunen vår i kant.
Ej agg mot dem vi hyser
nej snarare vi myser
att bli åt dem drabant.

Revyn framfördes på Piteå stadshotell för de styrande och i Piteå idrottshall för vanligt folk. Miss Sverige som var från Piteå medverkade. Hon blev aldrig Miss Universum, men trevlig var hon.

Jag var hemma i lärarbostaden på Åkervägen 17 och såg till Sara, 5, och Martin, 7. De hade mässlingen och såg ut som oskalade apelsiner i ansiktet. Jag läste högt ur den nytgivna boken om Emil i Lönneberga som Martin fått i julklapp.

Inför höstterminen 1969 flyttade vi till Lund för att jag skulle studera kulturgeografi vilket var ett nytt krav för behörighet att undervisa i samhällskunskap i gymnasiet. Under fortbildningen behöll jag min lön. Jag tilldelades en familjebostad i Ulrikedal.

När höstterminen startade hade cirka 150 lärare samlats i institutionen på Sölvegatan för vidareutbildning. Tidningen Arbetet var där och rapporterade.

Nils Lewan var min huvudlärare. Jag hade haft låga förväntningar inför ämnet men upptäckte omedelbart att det var politiskt laddat och ytterst intressant ur samhällsplaneringsperspektiv.

Nils Lewan gav en bred och djup orientering om Sydvästskåne och framför allt om Lund-Malmö-regionen. Vi gjorde ett flertal studieresor, bland annat till Köpenhamn, vars borgmästare bjöd på öl och cigarrer, men också till en rad Skåne-orter. Jag minns att Nils Lewan omedelbart pekade ut det då nybyggda Rosengård som ett framtida problemområde. Malmö var fortfarande under stark tillväxt. Arbetsplatserna, framför allt Kockums, låg vid kusten men arbetarna bodde i östra delen av staden, där jag så småningom kom att verka ett kvartssekel.

Nils Lewan var djupt inblandad som rådgivare i den kommunsammanläggning som förberetts i årtal under stora motsättningar och 1974 resulterade i att Lunds kommun fick de gränser som gäller idag. Det var inte den utformning som Nils Lewan ville se.

Varför skulle kommungränsen mot Staffanstorp gå längs Höje å och utesluta Knästorp, Flackarp och Uppåkra trots flertalet av deras invånare arbetspendlade till Lund och inte hade något med Staffanstorp att göra?

Varför skulle Flackarp ha riktnummer 040 och Lund 046? Det innebar att det var rikssamtal till grannar som bodde bara någon kilometer från Lunds centrum.

Varför skulle Trolleberg som nästan låg i västra Lund höra till Staffanstorp? Var det för att Knut Wachtmeister som Staffanstorps kommunordförande styrde och ställde med gränserna som en feodalherre?

Nils Lewan uttryckte sig aldrig så, men han lärde oss att administrativa och historiska gränser ofta skiljer sig från de gränser som är rationella.

Kommunsammanslagningen mellan Piteå och Hortlax hade varit helt annorlunda.

Nu, 44 år senare, börjar det kanske bli dags att tänka på rationella kommungränser och då bland annat föra över Hjärup från Staffanstorp till Lund. Hjäruksborna skulle bli glada.